

Leuker kan niet. Gemakkelijker wel?

De auteur van dit dictee had klaarblijkelijk behoefte aan een eigengereid retrospectief en evaluatief moment toen hij de volgende zin noteerde. In aansluiting op het zesde dictee wil ik vermelden dat de toenmalige overheidsdienaar, voordien druk gesticulerend welhaast duizendvoudige excuses aanbiedend, na een consciëntieuze kafkaëske disputatie en een daaropvolgende suspensie, tijdens een plenair bijeenzijn van een het volk vertegenwoordigend gremium annonceerde dat hij de soeverein zou verwittigen over zijn intentie stante pede te willen resigneren teneinde teweeg te brengen dat de continue gedachtewisseling over een reëutje voltooid zou worden.

Ieder beroep, of iedere roeping, vraagt om specifiek gereedschap, middelen of vaardigheden. Een anesthesioloog gebruikt intoxicant om torpiditeit te bereiken. Docenten zijn behept met didactische kwaliteiten en kennis over adolescenten. Monniken hebben hun diurnaliën en een contemplatieve inborst. Deze opsomming is kwestieus, fragmentarisch en niet-exhaustief. Het is daarentegen niet discutabel te stellen dat het meest essentiële gereedschap voor een jurist par excellence de taal is. Woordgebruik is essentieel.

Ter illustratie van deze bewering nogmaals de eerste alinea. De schrijver heeft nog een aanvulling op de vorige tekst. Minister Van der Steur heeft, na vele voorafgaande verontschuldiging, na een debat en een schorsing, in de Tweede Kamer aangekondigd zijn ontslag in te dienen bij Willem-Alexander om de stampe over een bonnetje voor eeuwig te beëindigen. In de eerste alinea zit wat meer nuancering maar deze is ook onomstotelijk minder lucide voor een groot deel van de geadresseerden.

Als rechter in 's-Hertogenbosch word ik frequent geconfronteerd met zowel vermijdbaar als met onontkoombaar jargon. Het is ondoenlijk alle vaktaal om te zetten naar jip-en-janneketaal. De nuancering is cruciaal en moet derhalve zichtbaar zijn. Naar analogie van een opzienbarende geponeerde opmerking over dé Nederlander die niet zou bestaan, kan worden gezegd dat dé jurist ook niet bestaat. Er zijn vele juristen, ieder geoutilleerd met een eigen vocabulaire. Als dit proportioneel en correct wordt ingezet, vergroot dit de veelkleurigheid van het juridisch landschap.

Losse woorden doen niets. Zij dienen in een context te staan. Denkbare vormen zijn onder andere requisitoiren, annotaties, exploten, vonnissen, pleitnota's en bevelen tot tenuitvoerlegging van revindicatoir beslag. Het belang van het schrijven van begrijpelijke taal in het juridisch domein kan niet overschat worden. Een begrijpelijke tekst is een toegankelijke tekst en vice versa. Deze dient geconcipeerd te zijn met een scherp analytische blik, heeft een heldere en duidelijke structuur en bevat geen overbodige uitweidingen of patois. Ter staving van deze laatste assumptie verwijs ik naar alinea één.

Ook de sms 'ende of op hun iPad swipende burgers die gewend zijn aan de via Twitter ontvangen tweets willen graag weten en begrijpen wat de magistraten doen. De rechters vormen geen gesloten, ontoegankelijk en elitair bastion dat vervreemd is van de maatschappij. Als er begrijpelijke teksten zijn en deze via moderne media in gewonemensentaal geëxpliciteerd kunnen worden, is er sprake van een win-situatie.